

Onderwerp: De komende
Nieuw-Guinea Conferentie.

Heer Minister,

In aansluiting op het mondeling onderhoud, dat ik Zaterdag j.l. met U.E. mocht hebben en met wijziging v.z.n. naar de Afdelingsnota van 10 Oct. j.l. betreffende de nota van B.Z. ddo.2 Oct.1950 inzake de komende N.G. Conferentie, moge in dit verband nog het volgende naar voren gebracht worden.

De schaarse berichten betreffende de voorbereidingen van Indonesische zijde voor bedoelde conferentie vermogen weliswaar nog geen duidelijk beeld te geven van de politiek, welke men van die zijde denkt te volgen, doch wettigen niettemin de veronderstelling, dat de wankelende positie van het kabinet Natsir en het nog niet verkrijgen van een vertrouwensvotum niet de enige redenen zijn van het uitstel der N.G. conferentie. Met name schijnt er aanleiding te zijn voor de veronderstelling, dat belangrijker motieven zijn: enerzijds de voor Indonesië ongunstiger wordende internationale politieke constellatie en anderzijds de overweging, dat Nederland nog niet murw genoeg is gemaakt door intimidatie en bedreiging der Nederlandse levens en belangen in Indonesië.

Beide motieven kunnen het voor Indonesië wenselijk maken de beslissing over N.G. uit te stellen tot een voor dat land gunstiger moment, hetgeen automatisch betekent een voor Nederland ongunstiger moment. Het lijkt mitsdien een zaak van tactisch beleid het initiatief in deze niet aan Indonesië over te laten en de Indonesische Regering niet in het onzekere te laten, dat Nederland krachtens art.2 van het Charter zich slechts verbonden heeft tot onderhandelingen over de status van N.G. tot 27 December van dit jaar.

In de vorenaangehaalde Afdelingsnota van 10 October 1950 werd er o.m. de aandacht op gevestigd, dat uitstel van de beslissing het vertrouwen der Papoea's ernstig zal schokken en in Nieuw-Guinea de reeds bestaande spanningen tot het breekpunt zal opvoeren.

Ter illustratie van die spanningen moge het volgende voorval geciteerd worden uit het Algemeen Overzicht over de maand Juli 1950 van de Resident van West Nieuw-Guinea:

"Bij een door de NNGFM te Sorong op 31-7-1950 gehouden brandalarm oefening dachten de Papoea's van een der magazijnen, dat de "vijand" (= de Indonesiërs) op komst was. Zij dreven het Indonesische personeel in een goedang bijeen en zetten een Papoea met een kapmes op post. Iedere Europese

employé kreeg een of meer Papoea's, gewapend met kapmessen, als "body guard" mee.

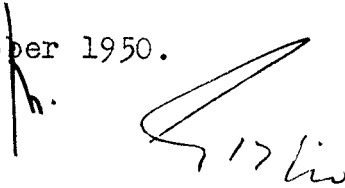
Nadat hun de situatie was uitgelegd, hervatten zij weer op normale wijze het werk.

Iedere Papoea was voorzien van een rood-wit-blauwe cocarde".

Behalve onder de Papoea's is de spanning ook groot onder de duizenden Indische Nederlanders en onder de leden van het voormalige K.N.I.L. Alles bij elkaar vormt dit een explosieve situatie, welke niet voor langere tijd bestendig kan worden.

Evenzeer ~~wordt~~ reeds onder de aandacht van U.E. ~~wordt~~ gebracht, dat bij uitstel van de beslissing het zelfs zeer de vraag zal zijn of nog wel een normaal bestuur mogelijk zal zijn, omdat gevreesd moet worden, dat goede Nederlandse krachten onder die onzekere omstandigheden niet bereid zullen blijken hun krachten ten dienste van N.G. beschikbaar te stellen. Reeds thans wordt bij herhaling de ervaring opgedaan, dat vanwege de onzekere status zich grote moeilijkheden voordoen bij het aantrekken van ambtenaren voor de hogere betrekkingen, waardoor het overheids-apparaat in N.G. niet die efficiency kan ontwikkelen, als nodig is om in de uitzonderlijk moeilijke omstandigheden aldaar doeltreffend te kunnen werken.

17 October 1950.

Handwritten signature and initials, possibly 'K.' and '17/10'.